

УДК 343.21

КАРАНІСТЬ НЕОБЕРЕЖНОГО ЗАПОДІЯННЯ СМЕРТІ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ

Яремко Г.З.

Львівський державний університет внутрішніх справ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2018-12-64-125>

Досліджується караність небережних вбивств в статтях Особливої частини Кримінального кодексу України. Покарання зображені у діаграмах. Основою порівняння є санкція в загальній нормі. Показано помилки законодавця в частині невиваженого визначення покарання. Доводиться, що у більшості законодавцем створені «привілейовані» склади небережного вбивства у випадках, коли фактично має місце підвищена суспільна небезпека. Пропонується декриміналізація тих складів злочинів, де кваліфікуючою ознакою вказано на небережне заподіяння смерті іншій людині. При цьому загальна норма (ст. 119 КК України) здатна повністю забезпечити охорону життя людини від небережних посягань.

Ключові слова: небережне вбивство, диференціація кримінальної відповідальності, покарання, санкція норми, спеціальні норми.

Постановка проблеми. Атрибутом сучасного кримінального законодавства є диференціація кримінальної відповідальності, результатом якої є асоціації кримінально-правових норм [10; 11; 12; 13]. Однак, попри такі тенденції, у літературі авторитетно вказується, що поява все нових і нових статей в КК України не супроводжується збільшенням кола кримінально караних діянь. По грубому рахунку, все, що визнавалось злочинним і кримінально караним півтора сотні років тому, продовжує бути таким і зараз [7, с. 123]. Така позиція на фоні постійних змін, наповнення кримінального законодавства новими нормами звучить ніби іронічно, однак абсолютно справедлива.

То чи повинно кримінальне право «обслуговувати» усі суспільні коливання? Чи, можливо, йдеться про недооцінку існуючого потенціалу кримінально-правових норм? Оцінка виваженості диференціації кримінальної відповідальності можлива на підставі аналізу караності різних складів одного і того ж злочину.

Метою цієї ж статті є оцінка обґрунтованості караності різних складів небережного заподіяння смерті (небережного вбивства) у КК України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загальновідомо, що загальна норма про небережне заподіяння смерті закріплена у ст. 119 КК України. Ч. 2 цієї ж статті передбачає відповідальність за небережне заподіяння смерті двом або більше особам. Поряд з цим у КК України є численна кількість норм, у яких як основну чи кваліфікуючу (особливо кваліфікуючу) ознаку вказано на смерть потерпілої (-ого), неповнолітнього, хворого, пацієнта тощо, загибель людини, загибель людей. Вочевидь, якщо суспільно небезпечні наслідки у виді смерті людини є ознакою основного складу – то, зазвичай, йдеться про спеціальні норми про небережне заподіяння смерті (наприклад, ч. 2 ст. 134; ч. 3 ст. 136; ч. 2 ст. 137; ст. 141; ст. 236; ст. 237; ч. 2 ст. 239; ч. 4 ст. 240; ч. 2 ст. 241; ч. 2 ст. 242; ч. 2 ст. 243; ч. 2 ст. 253). Якщо ж така ознака є кваліфікуючою (особливо кваліфікуючою), то, зазвичай, йде мова про складені склади злочинів (так звана врахована законодавцем сукупність злочинів) (наприклад, ч. 3 ст. 110; ч. 2 ст. 121; ч. 2 ст. 134; ч. 3 ст. 135; ч. 2 ст. 139; ч. 2 ст. 238; ч. 3 ст. 239-1; ч. 2 ст. 245; ч. 2 ст. 252). Окрім цього,

є склади злочинів, які по своїй природі становлять «суму» адміністративного правопорушення та заподіяння шкоди життю особи з небережності. І власне саме тому визнаються злочинами. Як вказується у літературі, саме посягання на додатковий об'єкт трансформують його із правопорушення у злочин [3, с. 310]. Наприклад, небережне знищення або пошкодження чужого майна карається лише у випадку, якщо таке спричинило, зокрема, загибель людей (ст. 196 КК України).

Отож, навіть оглядовий аналіз системи кримінально-правових норм дає підстави для висновків про широку диференціацію кримінальної відповідальності за небережне заподіяння смерті іншій людині. Вочевидь, як уже зазначалося, сенс диференціації кримінальної відповідальності лише у тому, що вона у дзеркалі покарання об'єктивно відбиває різновиди злочинної поведінки [8].

Проаналізуємо покарання за небережне заподіяння смерті у КК України, порівнявши санкції спеціальних норм із загальною. При цьому слід відмітити, що норма ч. 1 ст. 119 КК України про вбивство, вчинене через небережність, є загальною до норм, в яких ознакою є настання смерті (загибель) людини, а норма ч. 2 ст. 119 КК України про вбивство двох або більше осіб, вчинене через небережність, є загальною щодо норм, в яких вказано на загибель людей (населення). Щоправда, у науці кримінального права сформувались дві діаметрально протилежні позиції щодо розуміння поняття «загибель людей». Так, одні автори стверджують, що таким поняттям охоплюється смерть однієї або кількох осіб [1, с. 693], інші ж – смерть двох або більше осіб [9, с. 30].

Принагідно варто відзначити, що Пленум Верховного Суду України неодноразово вказував власне на те, що загибель людей охоплює заподіяння смерті одній чи кільком особам (п. 9 Постанови «Про судову практику в справах про злочини, пов'язані з порушеннями режиму відбукання покарання в місцях позбавлення волі» від 26 березня 1993 року № 2; п. 21 Постанови «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва» від 12 червня 2009 року № 7; п. 6 Постанови «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти до-

вкілля» від 10 грудня 2004 року № 17; п. 27 Постанови «Про судову практику у справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами» від 26 квітня 2002 року № 3). Однак, видається, що, така позиція, хоча й базується на доцільності і необхідності охорони життя і однієї особи від необережного посягання на її життя, втім суперечить буквальному викладу нормативних приписів. Адже, по-перше, безспірним є множинна форма викладу термінологічного звороту «загибель людей». Схвалення такого підходу є нічим іншим, як поширювальним тлумаченням кримінального закону. По-друге, підхід щодо розуміння поняття «загибель людей» як до смерті двох або більше осіб зовсім не означає безкарність особи, яка заподіяла через необережності смерть лише одній особі. Адже є «резервна» норма ч. 1 ст. 119 КК України, яка охоплює такі суспільно небезпечні наслідки. По-третє, поряд із поширеними у кримінальному законі України термінологічними зворотами «загибель людей» вживається також термінологічні звороти «загибель людини» (ч. 3 ст. 258, ч. 3 ст. 270-1, ч. 3 ст. 447 КК України). Отож, вочевидь, що сам законодавець розмежовує загибель людей та людини. А тому, повторимось, порівнюючи санкції норм, у яких йдеться про загибель людей, загальною щодо них слід вважати саме ч. 2 ст. 119 кримінального закону України, у якій йдеться про вбивство двох або більше осіб, вчинене через необережність.

Втім, послідовно. Спочатку проілюструємо караність необережного заподіяння смерті одній людині, порівнявши максимум строків покарання у виді обмеження волі та позбавлення волі на певний строк порівняно з їх строками у загальній нормі. Так, ч. 1 ст. 119 КК України передбачає два альтернативні основні покарання: обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років та позбавленням волі на той самий строк.

Наведений аналіз чітко вказує, що з чотирнадцяти наведених норм, де ознакою є заподіяння смерті людині через необережність (спеціальні норми та норми про складені злочини), лише у п'ятьох з них посилено відповідальність (в частині верхньої межі покарання у виді позбавлення волі) у порівнянні із санкцією загальної норми (ч. 1 ст. 121, ч. 3 ст. 135, ч. 2 ст. 286, ч. 3 ст. 314,

ч. 3 ст. 321-1). При цьому у ч. 3 ст. 321-1 КК України як альтернативне покарання передбачено також довічне позбавлення волі. На скільки виваженим є встановлення покарання у виді довічного позбавлення волі за фальсифікацію лікарських засобів, що спричинило смерть особи, питання дискусійне. Адже навіть за умисне вбивство однієї особи (ч. 1 ст. 115 КК України) не передбачено покарання у виді довічного позбавлення волі.

В інших дев'яти аналізованих нормах верхня межа цих видів покарання така ж або навіть менша (ч. 2 ст. 139 КК України), ніж у загальній нормі. Окремо слід відзначити, що в санкціях спеціальних норм передбачено ще й інші альтернативні основні покарання, м'якші, аніж обмеження чи позбавлення волі. Наприклад, у ст. 287 КК України передбачено також покарання у виді штрафу від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправних робіт на строк до двох років; у ст. 288, своєю чергою, штраф від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до двох років. А у ч. 2 ст. 381 – арешт на строк до шести місяців. Вочевидь, встановлена законодавцем альтернативна можливість застосувати інші, більш м'які види покарання, є свідченням необґрунтованого послаблення відповідальності.

Окремо наведемо також діаграму, яка дозволить оцінити караність необережного позбавлення життя однієї людини в частині нижньої межі покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк.

Наведені у діаграмі дані, на жаль, знову ж таки не дають підстав говорити про послідовність законодавця. Очевидним є, що лише у трьох нормах про склади злочинів, ознакою яких є необережне заподіяння смерті одній людині, посилено відповідальність в частині нижньої межі покарання у виді позбавлення волі на певний строк (ч. 2 ст. 121; ч. 3 ст. 314; ч. 3 ст. 321-1 КК України). У решти одинадцяти нормах покарання в цій частині таке ж або навіть менше. Зрозуміло, що при такому підході диференціація кримінальної відповідальності видається не до кінця обґрунтованою.

Наступним проаналізуємо караність заподіяння смерті через необережність двом чи більше особам. Норми, в яких містяться склади злочинів, ознакою яких є власне загибель людей (населення), передбачені ледь не у кожному розді-

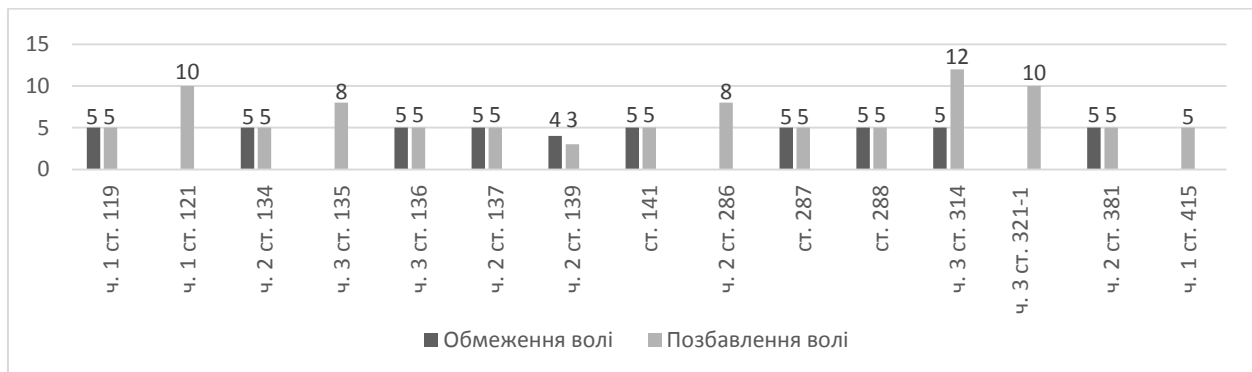

Рис. 1. Караність у КК України необережного заподіяння смерті одній людині (верхня межа покарання)

Джерело: розроблено автором

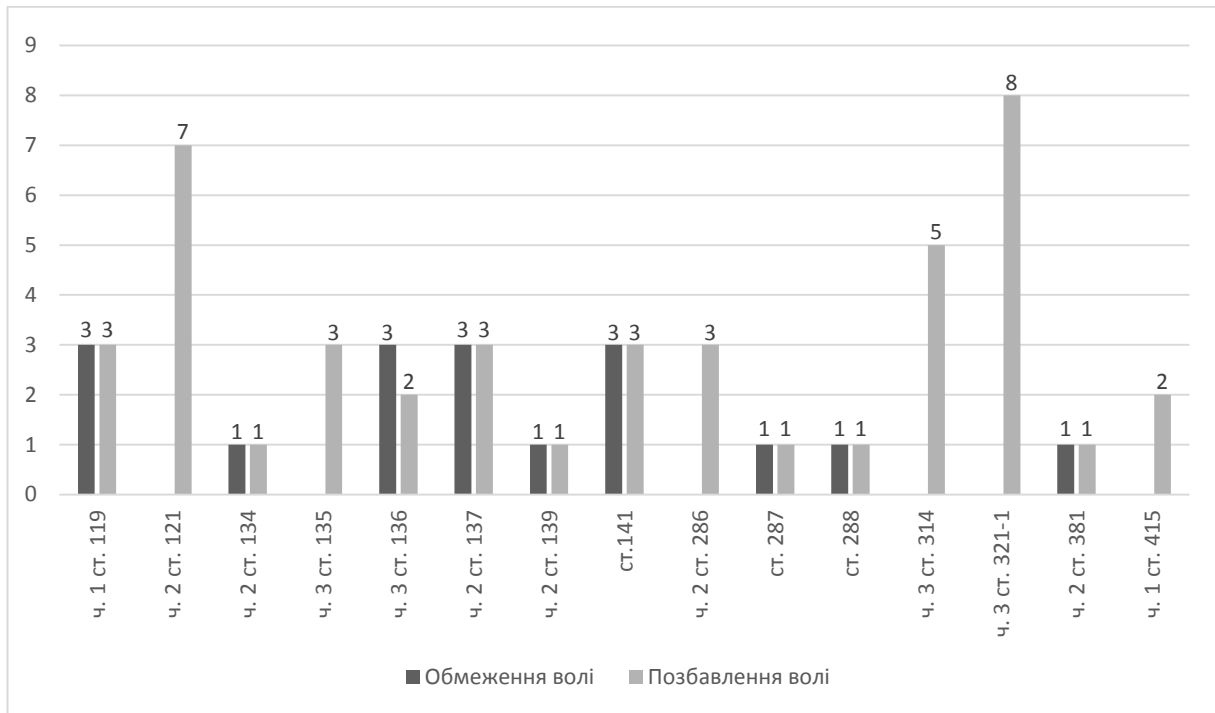

Рис. 2. Караність у КК України необережного заподіяння смерті одній людині (нижня межа покарання)

Джерело: розроблено автором

лі Особливої частини кримінального закону, але у кожному розділі вони мають свої специфічні особливості. А тому, вказується у літературі, класифікація об'єктів, що дана системою Особливої частини не має належної точності [5, с. 170-171]. И.И. Горелик узагалі поставив під сумнів таку розпорощеність норм, в яких вказано на необережне заподіяння смерті в інших структурних частинах закону про кримінальну відповідальність, крім тих, що власне охороняють життя особи. Зокрема, зазначав, що ні умови праці, ні порядок охорони народного здоров'я не є тим, заради чого видані відповідні кримінальні закони, вони лише засобами забезпечення життя і здоров'я людей [2, с. 11]. Втім, не вдаючись у питання місця тих чи інших складів злочинів у системі кримінального закону, розглянемо їх караність.

Відправним пунктом при цьому слугуватиме санкція ч. 2 ст. 119 КК України, яка передбачає одне основне покарання у виді позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років. Порівняння санкцій спеціальних норм, зважаючи на велику їх кількість, проведемо за їх місцем в Особливій частині кримінального закону. Отож, послідовно порівняємо покарання у виді позбавлення волі.

Наведена діаграма засвідчує, що у Розділі I Особливої частини КК України законодавець послідовно підійшов до вирішення питання караності злочинів, ознакою яких є заподіяння смерті двом чи більше особам через необережність, посиливши як нижню, так і верхню межу покарання у виді позбавлення волі. Однак, незрозумілим є пропорційність зростання покарання у складах злочинів, де ознакою є загибель людей. Так,

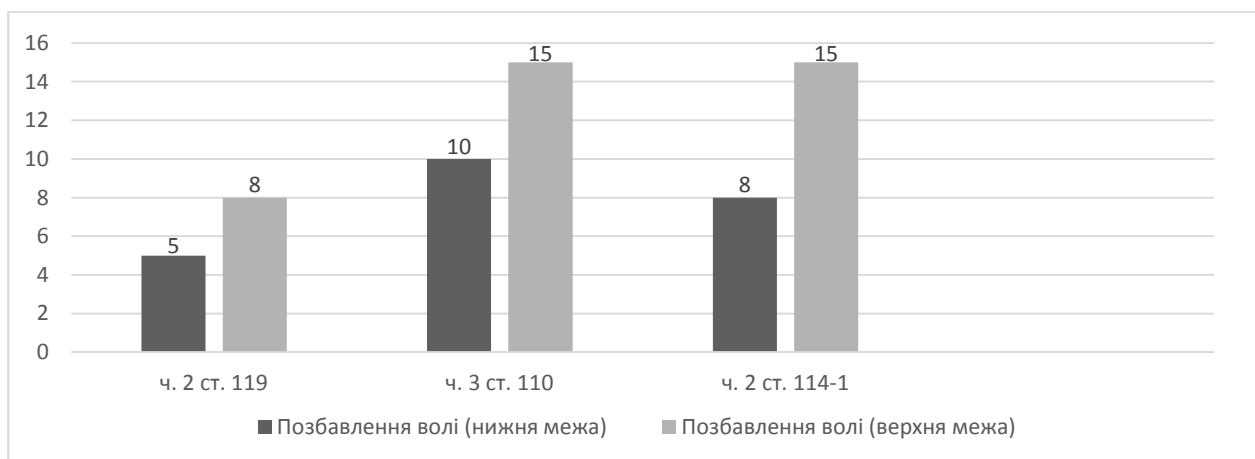

Рис. 3. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ I КК України)

Джерело: розроблено автором

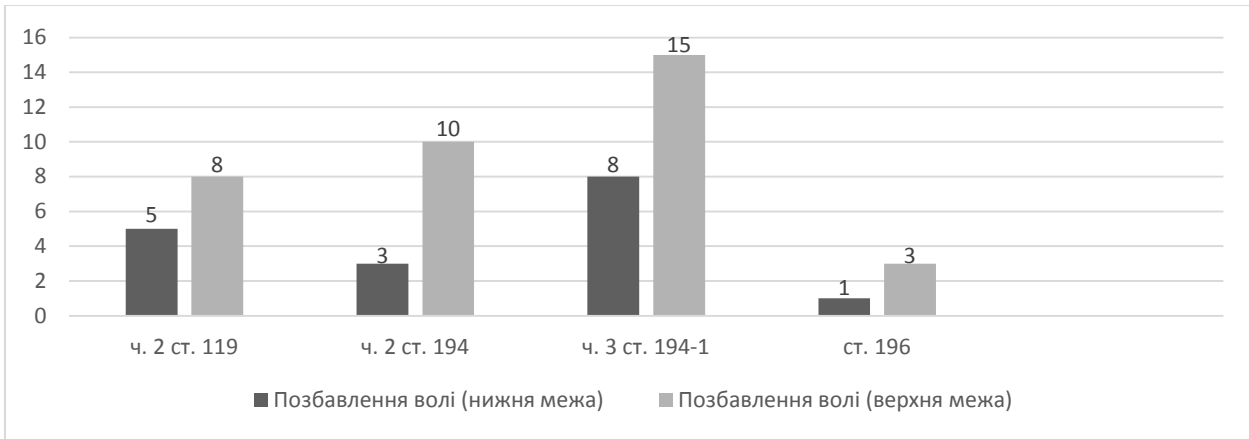

Рис. 4. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ VI КК України)

Джерело: розроблено автором

у ст. 110 КК України покарання у виді позбавлення волі у складі злочину, де ознакою є загибель людей, зростає відповідно на 7 (нижня межа) та 10 років (верхня межа) порівняно з простим складом цього злочину. Тоді як у ст. 114-1 КК України відповідно на 3 та 7 років. Більше того, у ч. 3 ст. 110 КК України передбачено також альтернативне покарання у виді довічного позбавлення волі. Тобто простежується різниця «ціна» життя людей у виді збільшення покарання за одну і ту ж кваліфікуючу ознаку.

Як видно з діаграми, у Розділі VI Особливої частини КК України законодавець уже не до кінця виважено підійшов до визначення міри покарання у складах злочинів, ознакою яких є загибель людей. Фактично про посилення кримінальної відповідальності можна говорити лише у ч. 3 ст. 194-1 КК України, в санкції якої збільшено як нижню, так і верхню межу покарання. У ч. 2 ст. 194 кримінального закону простежується лише часткове посилення відповідальності – збільшено верхню межу покарання у виді позбавлення волі. Тоді як нижня межа, навпаки, нижча, аніж у ч. 2 ст. 119 закону. Санкція ж

ст. 196 КК України виглядає узагалі надуманою і випадковою, на що вказується у літературі [6, с. 257]. Адже істотно понижено як нижню, так і верхню межу покарання у виді позбавлення волі порівняно із загальною нормою. Більше того, поряд з позбавленням волі передбачено ще й альтернативне основне покарання у виді виправних робіт на строк до двох років. І це при тому, що шкода заподіюється двом об'єктам – власності та життю.

Не вирізняється послідовністю і караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам через необережність як ознаки кваліфікованих складів у нормах Розділу VIII Особливої частини КК України. Очевидним є, що серед дванадцяти таких лише у чотирьох є підстави говорити про посилення відповідальності (і то лише в частині верхньої межі покарання у виді позбавлення волі): ст. 236, ч. 4 ст. 240, ч. 2 ст. 245, ч. 2 ст. 252. В інших нормах спостерігається повне (як в частині нижньої, так і верхньої межі покарання у виді позбавлення волі) послаблення відповідальності. Більше того, у семи нормах (ст. 237, ч. 2 ст. 238, ч. 2 ст. 239, ч. 3 ст. 239-1, ч. 2 ст. 241, ч. 2 ст. 242,

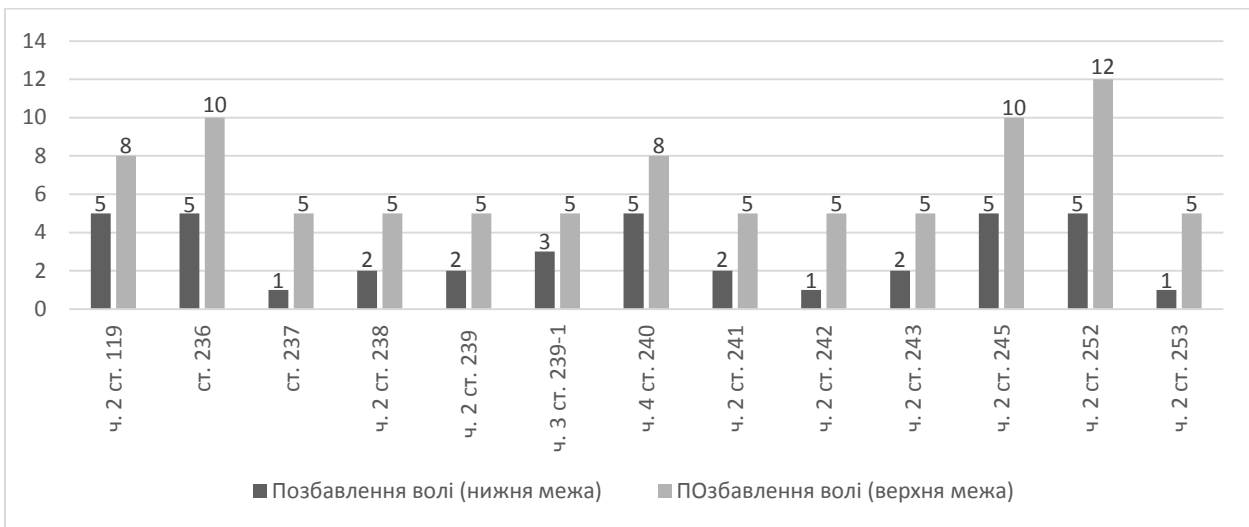

Рис. 5. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ VIII КК України)

Джерело: розроблено автором

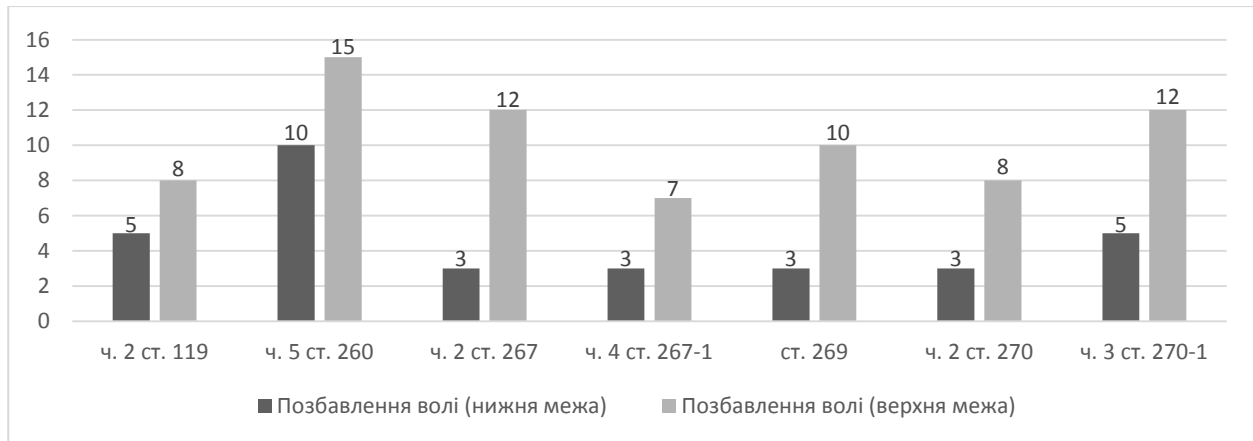

Рис. 6. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ IX КК України)

Джерело: розроблено автором

ч. 2 ст. 253) альтернативно поряд з позбавленням волі передбачено інші, більш м'які, види основних покарань. Вочевидь, такому законодавчому підходу немає і не може бути логічного пояснення.

Аналіз диференціації кримінальної відповідальності за необережне заподіяння смерті двом або більше особам у Розділі IX Особливої частини КК України дає можливість стверджувати, що лише в одній нормі (ч. 5 ст. 260) законодавець посилив відповідальність як щодо нижньої, так і щодо верхньої межі покарання. Ще в чотирьох нормах збільшено верхню межу, проте послаблено чи залишено незмінною нижню (ч. 2 ст. 267; ст. 269; ч. 3 ст. 270-1 КК України). В інших двох межі покарання у виді позбавлення волі менші або такі ж, як у загальній нормі (ч. 4 ст. 267-1; ч. 2 ст. 270 КК України).

Відсутність критеріїв пеналізації необережного заподіяння смерті двом чи більше особам простежується і в Розділі X Особливої частини КК України. Про це пишуть науковці [4, с. 25-26]. Так, частково (в частині верхньої межі строку позбавлення волі) посилено відповідальність лише у ч. 2 ст. 273 та ч. 2 ст. 274 КК України. В інших же простежується повне послаблення відповідальності (ч. 2 ст. 271, ч. 2 ст. 275 КК України). А у ч. 2 ст. 272 КК України понижено

нижню межу покарання, тоді як верхня – така ж. Окрім цього, у ч. 2 ст. 271, ч. 2 ст. 272, ч. 2 ст. 273, ч. 2 ст. 275 альтернативно передбачено більш м'які основні покарання.

При цьому відстежується тенденція різного діапазону коливання покарання за складні злочинів, ознакою яких загибель людей. Зрозуміло, вказують у літературі, чому в ч. 1 ст. 274 КК України встановлені суворіші санкції за порушення правил ядерної або радіаційної безпеки, ніж в ст. 273 КК України за порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах. Але чому існують різні санкції у випадку загибелі людей у всіх статтях розділу X Особливої частини КК? Що, ціна життя людини залежить від місця їх роботи? Чи не є це відкритою дискримінацією людини? Диференціація відповідальності можлива залежно від способу заподіяння смерті, якщо такі відмінності існують. У розглядуваному випадку першочергову роль відіграє оцінка небезпеки порушення умов конкретної виробничої діяльності. Критерієм оцінки потенційної небезпеки є не стільки загибель людей (у Чорнобилі, наприклад, більшість загинула не в результаті аварії, а під час її ліквідації), скільки ступінь самої вірогідності їх загибелі у разі порушення встановле-

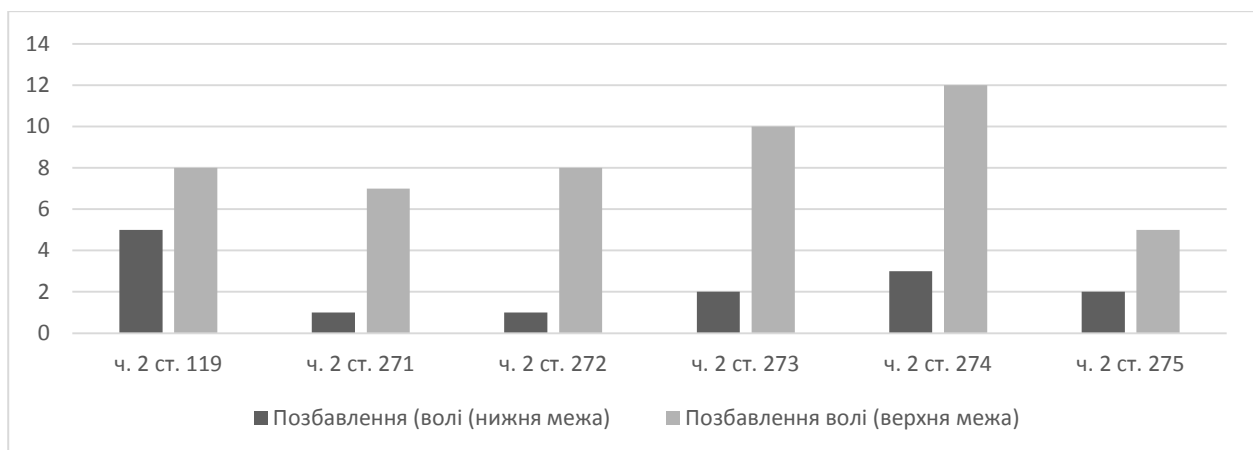

Рис. 7. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ X КК України)

Джерело: розроблено автором

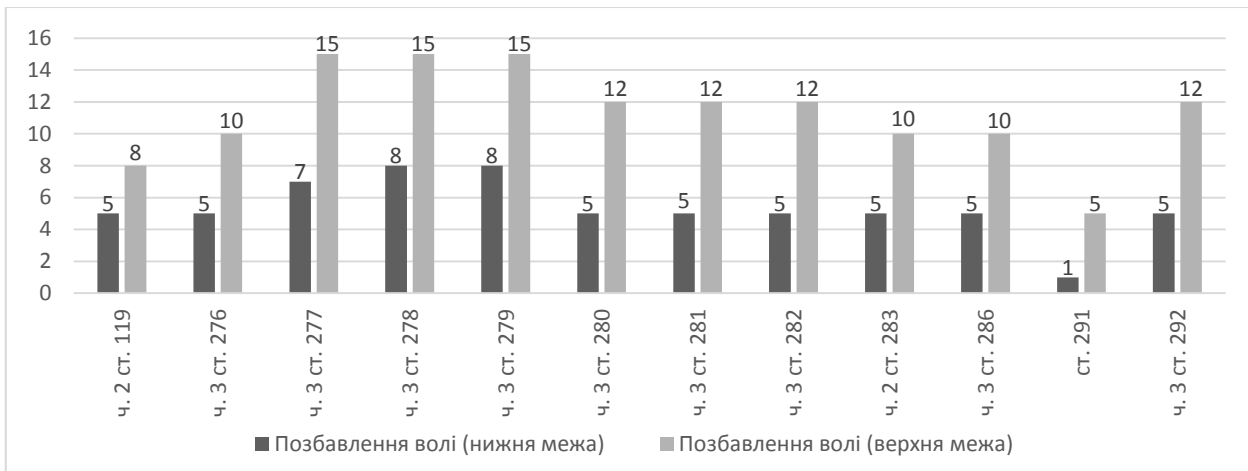

Рис. 8. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ XI КК України)

Джерело: розроблено автором

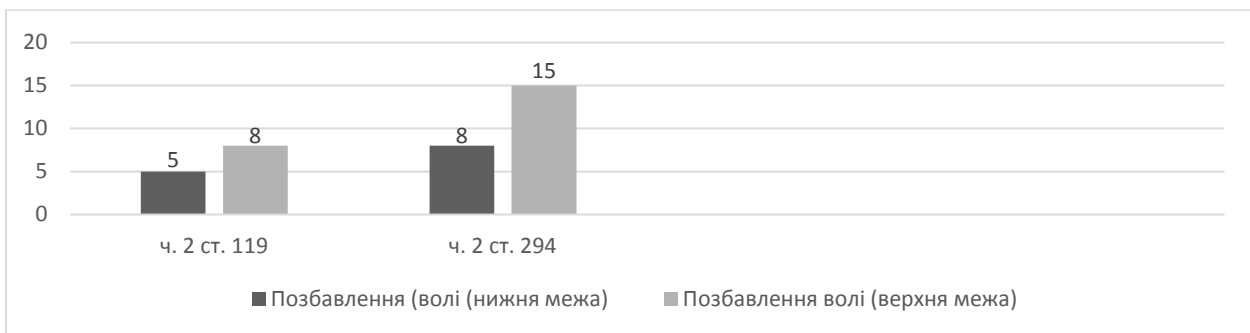

Рис. 9. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ XII КК України)

Джерело: розроблено автором

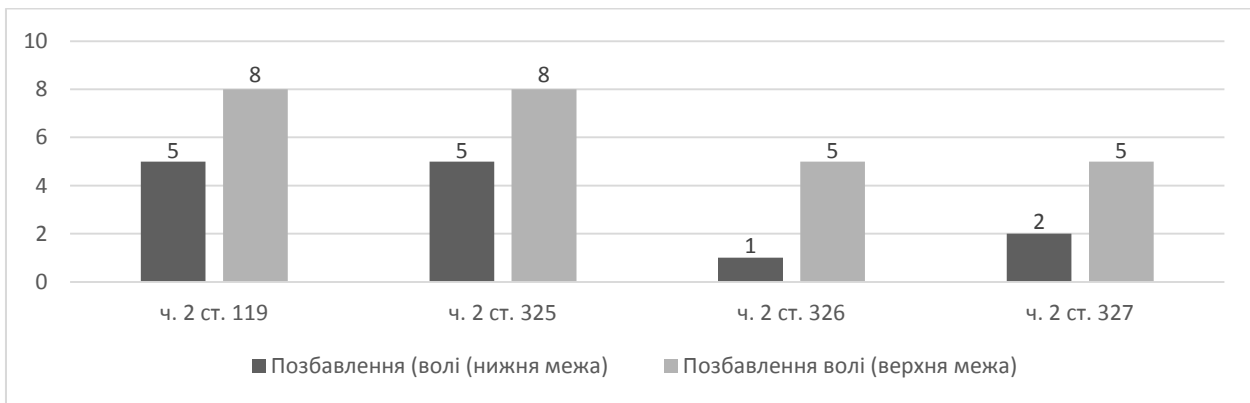

Рис. 10. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ XIII КК України)

Джерело: розроблено автором

них правил. Тому диференціація санкцій частин перших вищезгаданих статей КК об'єктивна, а диференціація їх в частинах других, щонайменше, – аморальна [4, с. 26].

Найбільш інтуїтивною встановленою у Розділі XI Особливої частини КК України виглядає санкція ст. 291 про порушення чинних на транспорті правил, що спричинило, зокрема, загибель людей. Нижня та верхня межа покарання у виді позбавлення волі нижчі, аніж у ч. 2 ст. 119. Окрім цього, альтернативно передбачено такі основні покарання, як штраф, виправні роботи та обмеження волі.

Інші норми, принаймні, верхню межу покарання у виді позбавлення волі мають вищу. Однак, пропорційність зростання покарання у санкціях таких норм порівняно із санкцією загальною, залишається питанням хіба що законодавчої примхи.

У XII Розділі Особливої частини КК України лише одна норма, у якій наявна кваліфікуюча ознака у виді загибелі людей, в якій законодавець істотно посилив відповідальність порівняно із загальною нормою.

Норми XIII Розділу Особливої частини КК України засвідчують загальну лінію законодав-

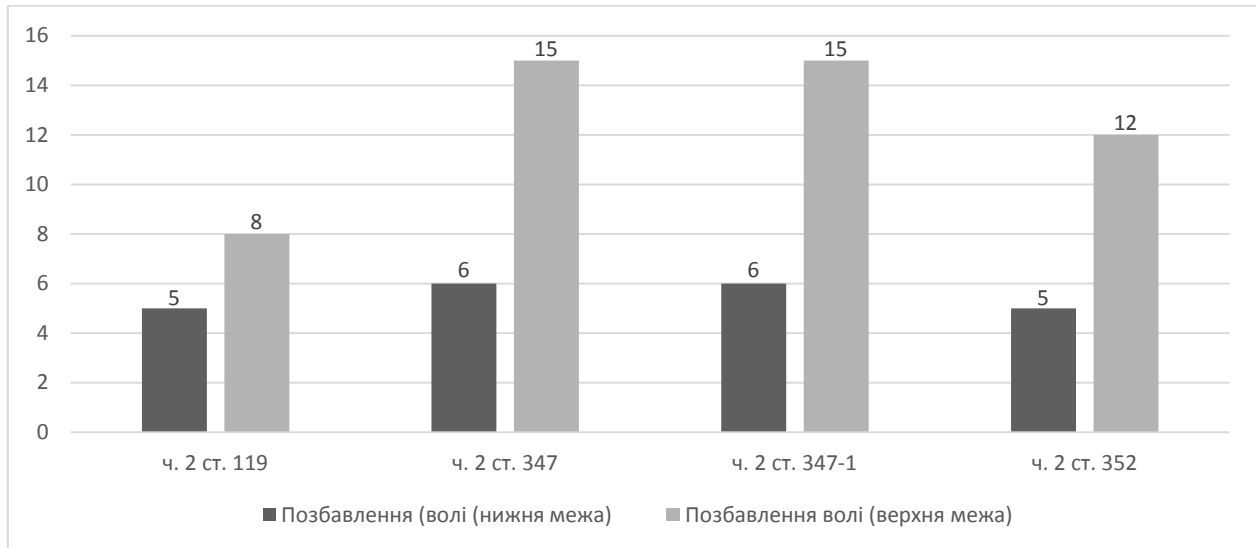

Рис. 11. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ XV ККУ України)

Джерело: розроблено автором

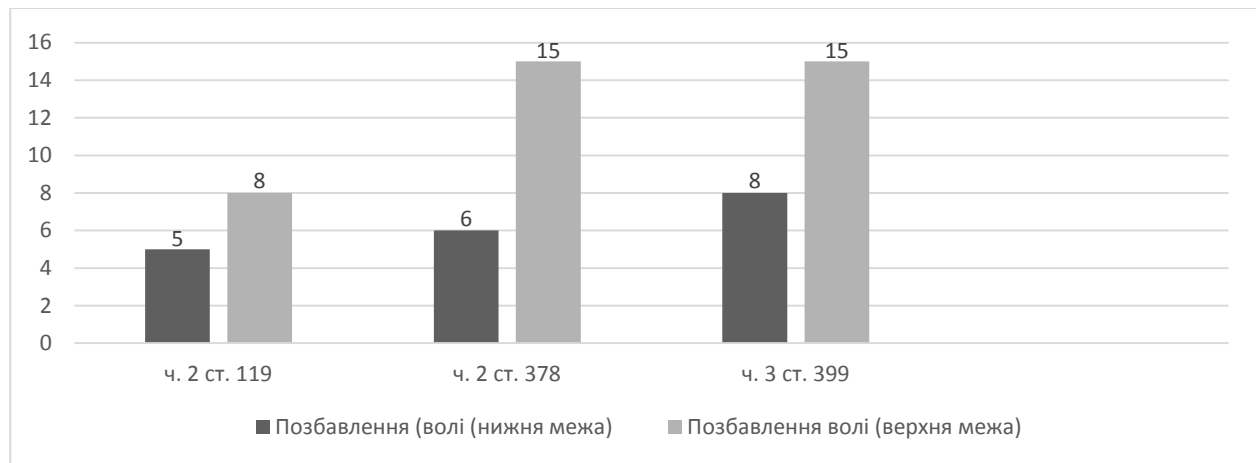

Рис. 12. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ XVIII ККУ України)

Джерело: розроблено автором

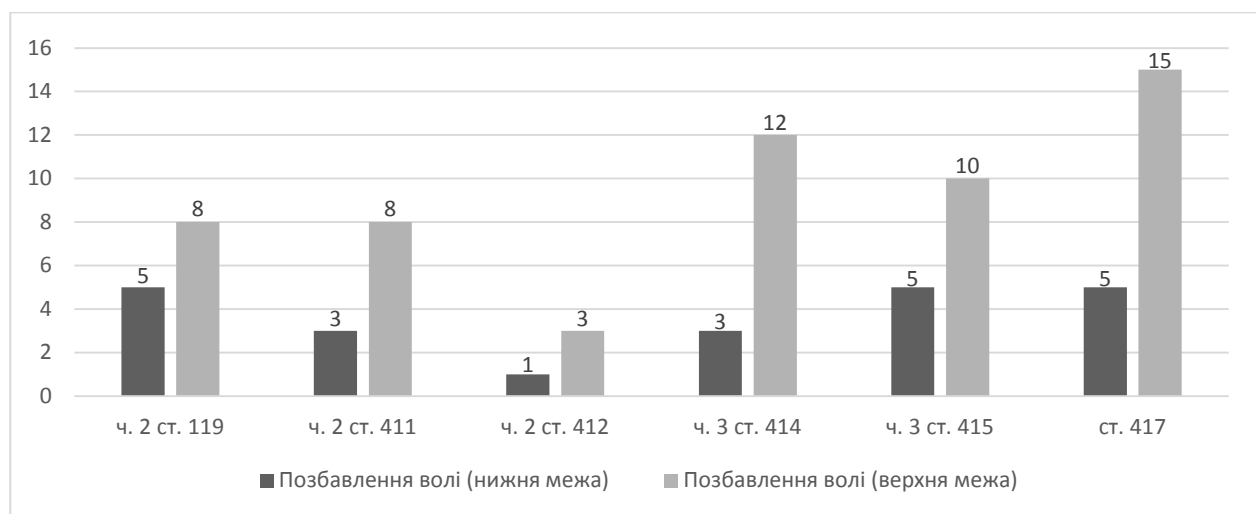

Рис. 13. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ XIX ККУ України)

Джерело: розроблено автором

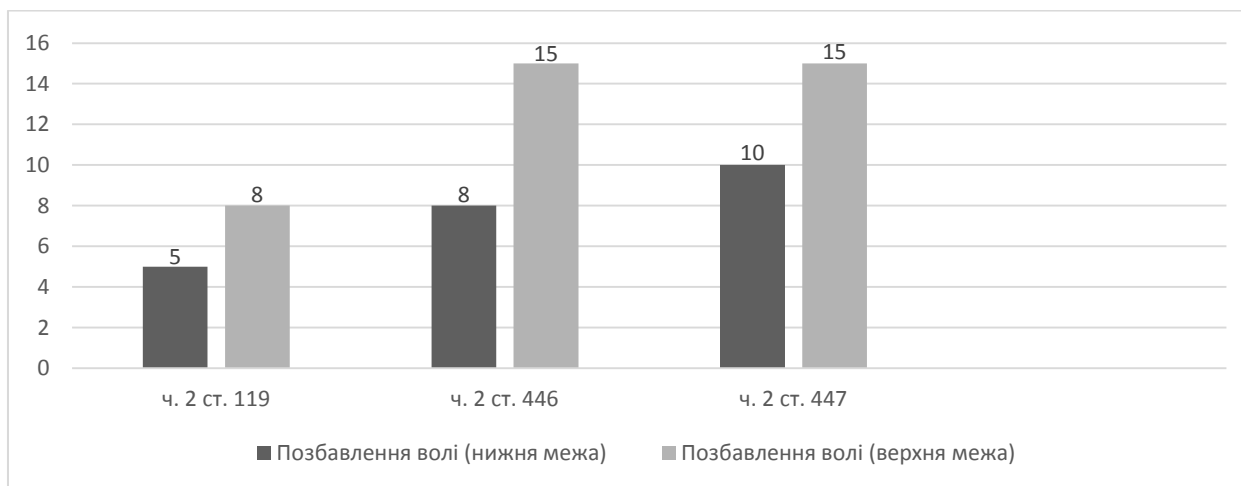

Рис. 14. Караність необережного заподіяння смерті двом або більше особам (Розділ XX КК України)

Джерело: розроблено автором

що довільного встановлення покарання за спеціальні види необережного заподіяння смерті двом або більше особам. Так, дві норми передбачають повністю м'якше покарання (ч. 2 ст. 236, ч. 2 ст. 237 КК України). А третя (ч. 2 ст. 325 КК України) таке ж, як у загальній нормі.

У спеціальних нормах про необережне вбивство в XV та XVIII Розділах Особливої частини КК України законодавець посилив відповідальність. Проте, наскільки це виважено і обґрунтовано, питання залишається відкритим.

Не так все «гладко» у Розділі XIX Особливої частини кримінального закону. Санкції трьох норм є відвертим ігноруванням принципів диференціації, принаймні, в частині нижньої межі покарання (ч. 2 ст. 411, ч. 2 ст. 412, ч. 3 ст. 414 КК України).

Покарання у санкціях норм про необережне вбивство Розділу XX Особливої частини кримінального закону більші, ніж у загальній. Проте «крок» збільшення покарання у кваліфікованих складах злочинів, де ознакою є загибель людей, знову виглядає сумнівним. Так, у ч. 2 ст. 446 КК України покарання у виді позбавлення волі у складі злочину, де ознакою є загибель людей, зростає відповідно на 3 (нижня межа) та 3 роки (верхня межа) порівняно з простим складом цього злочину. Тоді як у ч. 2 ст. 447 КК України відповідно на 5 років обидві межі.

Висновки дослідження і перспективи. В цілому, проведений детальний порівняльний аналіз санкцій норм про спеціальні види необережного вбивства в КК України дає підстави для та-

ких узагальнюючих висновків. Із 69 спеціальних норм, які містять склади необережного вбивства, у кримінальному законі лише у 34 з них можна говорити про посилення відповідальності за таке у порівнянні з відповідними загальними нормами. До уваги бралися норми, в яких підвищено як нижню, так і верхню межу покарання у виді позбавлення волі, а також ті, у яких підвищено лише верхню межу, а нижня – така ж, як і у загальній нормі. У відсотковому співвідношенні це 49%. Тобто у більшості законодавцем створені «привілейовані» склади необережного вбивства у випадках, коли фактично має місце підвищена суспільна небезпека, зумовлена, зокрема, складним об'єктом посягання. Така ситуація не просто насторожує, а свідчить про законодавче свавілля, невігластво, коли ті, хто творить закон, керуються власними смаками, інтуїцією, а не правилами законодавчої техніки. Такий підхід нагадує рух корабля без штурвала. Вочевидь, що реальні наслідки можуть бути не меншими, ніж від такого некерованого руху. А тому вивчення питання караності, законодавчої техніки побудови таких повинно бути «маяком» у науці кримінального права.

Виходом із ситуації могла б бути декриміналізація тих складів злочинів, де кваліфікуючою ознакою вказано на необережне заподіяння смерті іншій людині. При цьому загальна норма (ст. 119 КК України) здатна виконати свою резервну функцію та забезпечити охорону життя людини від необережних посягань. Реалізація такої пропозиції спростить кримінальний закон, дозволить єдино підійти до оцінки життя людини.

Список літератури:

1. Гаврилова К.Ю. Кримінальна відповідальність за статтею 267 Кримінального кодексу України «Порушення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та ідкими речовинами або радіоактивними матеріалами» / К.Ю. Гаврилова // Матеріали Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні завдання законодавства кримінально-правового напрямку. Десяті юридичні читання», (13 квітня 2012 року, ОНУ імені І.І. Мечникова) / укладачі: Є.Л. Стрельцов, І.С. Доброход; за заг. ред. Є.Л. Стельцова; Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. – Одеса: «Астропринт», 2012. – С. 20-22.
2. Горелик І.І. Кваліфікація преступлений опасных для жизни и здоровья / Иосиф Исаакович Горелик. – Минск: Издательство «Вышэйшая школа», 1973. – 320 с.
3. Дмитрук М. Правова природа кримінального проступку / М. Дмитрук // Право України. – 2011. – № 9. – С. 309-314.

4. Кримінальне право (Особлива частина): підручник / за редакцією О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. – Т. 1. – Луганськ: Видавництво «Елтон 2», 2012. – 780 с.
5. Кудрявцев В.Н. Теоретические основы квалификации преступлений / Владимир Николаевич Кудрявцев. – М.: Государственное издательство юридической литературы, 1963. – 324 с.
6. Машталер Н.С. Окремі питання необережного заподіяння смерті людині за Кримінальним кодексом України / Н.С. Машталер // Кримінальний кодекс України: 10 років очікувань: тези доповідей та повідомлень учасників Міжнародного симпозиуму, 23-24 вересня 2011 р. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – С. 254-259.
7. Навроцкий В.А. Общие, специальные и казуистические уголовно-правовые нормы / В.А. Навроцкий // Уголовное право: стратегия развития в XXI веке: материалы Шестой Международной научно-практической конференции 29-30 января 2009 г. – М.: Проспект, 2009. – С. 122-125.
8. Хавронюк М.І. Диференціація кримінальної відповідальності чи кримінальна безвідповідальність [Електронний ресурс] / М.І. Хавронюк. – Режим доступу: <http://www.zakonoproekt.org.ua>.
9. Шепелева Н.В. «Загибель населення» як вид злочинних наслідків / Н.В. Шепелева // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 12(64). – С. 30-32.
10. Яремко Г.З. Асоціації кримінально-правових норм: загальнотеоретичний аналіз / Г.З. Яремко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: право / Головний редактор Ю.М. Бисага. – Ужгород: Ужгородський національний університет. – Випуск 20. – Частина II, 2012. – С. 88-90.
11. Яремко Г.З. Спільність об'єкта злочину в асоціаціях кримінально-правових норм про різні склади одного злочину / Г.З. Яремко // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. – Випуск № 4(65). – Луганськ, 2013. – С. 188-196.
12. Яремко Г.З. Спільність суспільно небезпечного діяння в асоціаціях норм про різні склади одного злочину / Г.З. Яремко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія: юридична / головний редактор М.М. Цимбалюк. – Львів: ЛьВДУВС, 2013. – Випуск 2. – С. 377-387.
13. Яремко Г.З. Ядро асоціацій норм про різні склади одного злочину / Г.З. Яремко // Часопис Академії адвокатури України. – 2013. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Chaa/2013-2/19ygzdcn.pdf>.

Яремко Г.З.

Львовский государственный университет внутренних дел

НАКАЗУЕМОСТЬ НЕОСТОРОЖНОГО ПРИЧИНЕНИЯ СМЕРТИ ЗА УГОЛОВНЫМ ЗАКОНОМ УКРАИНЫ

Аннотация

Исследуется наказуемость неосторожных убийств в статьях Особенной части Уголовного кодекса Украины. Наказание изображены в диаграммах. Основой сравнения является санкция в общей норме. Показано ошибки законодателя в части невзвешенного определения наказания. Доказывается, что в большинстве законодателем созданы «привилегированные» склады неосторожного убийства в случаях, когда фактически имеет место повышенная общественная опасность. Предлагается декриминализация тех составов преступлений, где квалифицирующим признаком указано на неосторожное причинение смерти другому человеку. При этом общая норма (ст. 119 УК Украины) способна полностью обеспечить охрану жизни человека от неосторожных посягательств.

Ключевые слова: неосторожное убийство, дифференциация уголовной ответственности, наказания, санкция нормы, специальные нормы.

Yaremko G.Z.

Lviv State University of Internal Affairs

PENALTIES OF UNWARY MURDERS IN UKRAINIAN CRIMINAL LAW

Summary

The punishment of unwary murders in articles of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine are analyzed. Punishments are depicted in charts. The basis of comparison is the sanction in the general norm. The legislator's errors in the part of the unqualified punishment are shown. Mostly legislator created "privileged" compositions of unwary murders in cases where there is actually an increased public danger. Decriminalization special norms about unwary murders the Special Part of the Criminal Code of Ukraine is offered. At the same time, the general norm (Article 119 of the Criminal Code of Ukraine) is able to protect the human life from unwary murders.

Keywords: unwary murder, differentiation of criminal responsibility, punishment, sanction of norms, special norms.